

KONU

MEDYA METİNLERİ :

Televizyon, radyo, dergi ve gazete gibi iletişim araçlarındaki her türlü sözlü ve yazılı ifade metinlerine medya metinleri denir. Medya metinlerinde yorumlama amaçların belirlenmesi ve metinde verilen mesajların yorumlanması şeklinde yapılır.

Medya Metinleri Yazılış Amaçları:

1. Olay yorumlama:

Bir durum ya da olay hakkında gördüklerine, duyduklarına ve okuduklarına dayanarak yorum yapmak ve çıkarımda bulunmadır.

Örnek: Kitap satış sitelerinde yeni bir kitap gözümüze çarpıyor. Uçurtma Avcıları, Linda Sue Park'ın birçok dile çevrilmiş sürükleyici bir çocuk kitabı. Doğu kültürünün çocuklar gözünden yansımasını okuyacağınız kitabın liste başı olmaya aday.

2. Bilgi Aktarma:

Bilgi aktarmak bir konuda bilgilendirmek amacıyla yazılmış medya metinleridir. Haberler, hava durumu, belgeseller en bilinen örnekleridir. Gerçeklere dayanır, kurgu yoktur.

Örnek: Kurtuluş Mahallesinde çıkan yangında korkulu anlar yaşandı. Bir evin çatı katında çıkan yangın kısa sürede her yeri sardı ve rüzgarında etkisiyle yan binaya sıçradı. İtfaiye ekiplerinin zamanında müdahalesiyle daha fazla büyümeden söndürüldü.

3. İkna Etme: Okurun veya izleyicinin güvenini sağlayacak ikna edici ifadelerin öne sürüldüğü metinlerdir. Sayısal veriler inandırıcılık için önemlidir. Reklam metinleri en iyi örnekleridir.

Örnek: Son zamanlarda yeni bir yapıştırıcı dilden dile dolaşmaya başladı. Mobilyacıların %690'ı zaten bu yapıştırıcıyı kullanmaya başlamış bile. Sizlerde evinizdeki her türlü yapıştırma işleminde Reçine marka çok amaçlı yapıştırıcıyı kullanabilirsiniz.

4. Kültür Aktarma: Kültürel değerleri aktaran metinlerdir. Evrensel kültür öğeleri de kültürler arası iletişim amaçlı aktarılabilirler.

Örnek: Cirit Erzurum - Kars yöresinde hala yaşatılmaya çalışılan milli sporumuzdur. Spor Bakanlığı tarafından yapılan yarışmalarla canlı tutulmaya çalışılan oyunumuz televizyon kanallarında belgesellere konu olmaktadır.

5. Eğlendirme: Kişilerin eğlenmesini sağlamak amacıyla yazılmış metinlerdir. Yarışma programları ve bazı mizah dizileri bu medya metinlerinin faal olarak kullanıldığı yerlerdir.

Örnek: Dal sarkar kartal kalkar, kartal kalkar dal sarkar. Bir kerede en düzgün ve hızlı söyleyen siz olun büyük ödülü kazanın. Ayrıca sürpriz hediyeler sizleri bekliyor.

ALİŞTIRMA

TÜRKÇE DERSİ

Aşağıdaki medya metinlerinin yazılış amaçlarını altlarına yazınız.

Kendine has tadı, köpüğü, kokusu ve sunuluş biçimiyle Türk kültüründe özgün bir yere sahip olan kahve, 16. Yüzyılda İstanbul'da kahvehanelerde servis edilmeye başlanmış ve bu gelenek bugünlere kadar ulaşmıştır.

[.....]

Evdeki parçaları hemen çöpe atmayın. Çocuğunuzla birlikte, evdeki kumaşları değerlendirmek için “bez bebek” yapabilirsiniz. Tasarımlarınızı oynadığınız oyunlarda kullanabilirsiniz. Böylelikle parçalar değer kazanacak siz de çocuklarınızla kaliteli zaman geçireceksiniz.

[.....]

Sigaranın içinde zararlı yaklaşık 4000 kimyasal madde olduğu ve pasif içicilerin sigaranın içerdiği yaklaşık 3700 kimyasal maddeden zarar gördüğü belirlenmiş. İçmesenizde yanınızda içilmemesi de çok önemli.

[.....]

Abant Dağları üzerinde oluşmuş gölüyle, doğal güzellikleriyle, bitki zenginlikleri ve eğlenme ve dinlenme alanlarıyla ünlü tabiat parkı son zamanlarda çıkan yangınlar nedeniyle koruma altında. Yedi gün yirmi dört saat gözleniyor.

[.....]

Elinize bir karne geldi ve çok da istediğiniz gibi değil. Sakın başka çocuklarla kıyaslamayın. Kendi düşüncelerinizi ve hayallerinizi yaşamasını beklemeyin. O zaten insan olduğu için biricik ve değerlidir, unutmayın.

[.....]

Biz insanlar, hem bitkisel ham de hayvansal kaynaklı beslenebiliyoruz. Enerji için gerekli olan protein, karbonhidrat ve yağlar %90 bitkilerden de sağlanabilir. Mesela kuru fasulye protein deposudur. Sebzeler aynı zamanda lif yapısıyla bağırsak sağlığınız için de çok önemlidir.

[.....]

Yarışmaya katılan aileler 100 kişiye sorulan soruların en fazla alınan cevaplarını tahmin etmeye çalışır. En fazla puanı alan aile, yarışmayı kazanır. Günün kazanan ailesinin ev eşyaları yenilenir. Yarışma başlıyor! Gelsin bu haftaki şanslı ailelerimiz.

[.....]

ETKİNLİK

TÜRKÇE DERSİ

Aşağıda verilen konulara yönelik medya metinleri yazınız.

Günlük yürüyüş yapma / İkna Etme.

El öpme geleneğimiz / Kültür Aktarma.

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı / Olay yorumlama.

Giderek artan kuraklık / Bilgi aktarma:

Bilmece yarışması / Eğlendirme:

TÜRKÇE DERSİ

Aşağıdaki medya metninin yazılış amaçlarını işaretleyiniz.

İlk okul üçüncü sınıf öğrencisi bir dönem boyunca boyu kadar kitap okumuş. Boyuda öyle kısa değil. Kitap okumayı çok seven Sinan her gün kütüphaneye gidip kitabını değiştirdiğini söylüyor ve bir çok arkadaşını da kitapla buluşturan isim olmuş. Kütüphaneler haftasında en çok kitap okuyan üye seçilen Sinan her kesin okuması gerektiğini düşünüyor. İnsanlar fark etmeselerde okumak hem fizyolojik hem de ruhsal olarak insanı geleceğe taşıyan yegane bir yaşam tarzı. Sinan ise okumanın ne zaman başlaması gerektiğinin en güzel örneği.

- [] Bilgi aktarma [] Eğlendirme [] Kültür Aktarma
[] İkna Etme [] Olay yorumlama

TEST

Aynı zeka seviyesine sahip insanlarda kitap okumanın başarıya etkisi yüzde beş oranında. Başarı yolunda bu oran azımsanmayacak farklar yaratıyor. Yapılan bir araştırma ile aynı eğitimi gören ve aynı öğretmenlerin ders gördüğü sınıflarda kitap okuyan sınıfın başarısının daha fazla olduğu belirlenmiş.

1. Metnin yazılış amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilgi Aktarma B) İkna Etme
C) Kültür Aktama D) Olay yorumlama.

Son sürüm android işletim sistemi ile Note 20 sizlere yaşam kalitesinde fark sunuyor. Kalemyle yapacağınız sihirli dokunuşlar görsellik ve tasarım olarak sizi tatmin edecek seviyede. Hadi elinizi geleceğe uzatın.

2. Medya metninin yazılış amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eğlendirme B) Bilgi Aktarma
C) Olay yorumlama D) İkna Etme

Küçük bir çocuk televizyondaki Afrikalı çocukların yaşamlarının sunulduğu bir belgeseli izlerken mutfığa gitmiş ve bir çücük ekmek parçasını ufalayarak televizyonun yan deliklerinden içeri atmaya çalışmış. İşte katılaşmayan saf yürek budur, vicdan ve merhamet çocuk yüreklerde yaşar.

3. Metnin yazılış amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilgi Aktarma B) İkna Etme
C) Kültür Aktama D) Olay yorumlama.

Sıla-i rahim terim olarak “kan bağı ve evlenme yoluyla oluşan akrabalık bağlarını yaşatma, akrabalarla ilişkiyi sürdürme, haklarını gözetme, onlara ilgi gösterme, iyilik ve yardımda bulunma, ziyaret etme” şeklinde açıklanmaktadır. Toplum olarak sadece bayramlarda seyranlarda değil bir ömür sıla-i rahim duygusunu yaşıyoruz.

4. Metnin yazılış amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilgi Aktarma B) İkna Etme
C) Kültür Aktama D) Olay yorumlama.

- Şehre gelen bir sirkin tanıtımı için yazılan yazı.
- Ramazanda maniler okuyup yiyecek ve para toplanan gelenek yazısı.
- Yeni çıkan bir bilgisayar satmak için hazırlanan reklam senaryo metni.

5. Aşağıdaki amaçlardan hangisi yukarıdaki konularla ilgili yazılacak bir metne uygun değildir?

- A) İkna Etme B) Bilgi Aktarma
C) Kültür Aktarma D) Eğlendirme